

Girona, anys 30: els anhels eterns

«Girona. Crònica dels 30. Oci, esport i cultura». Obra Social. Fundació «la Caixa». Exposició a la Sala Girona i activitats paral·leles. Del 15 de setembre de 2005 al 15 de gener de 2006.

El primer terç del segle XX és el marc temporal de la gènesi de l'entreteniment tal com conceptualment l'entendem. L'aparició de canals audiovisuals de difusió massiva, la reglamentació, sistematització i difusió dels esports i

l'explosió de les avantguardes culturals van crear una bombolla temporal, equivalent a un *no men's land*, un terreny adobat per als grans avenços de la mà de pioners. Aquesta aroma, enriquida amb la flaire d'una ciutat que es desper-

Girona. Crònica dels 30
Oci, esport i cultura

PopArb i llengua

Cert: per al pop català hi ha un públic, un mercat, uns grups i, des d'ara, també un espai a les comarques gironines on aplegar-los: el festival PopArb d'Arbúcies, que va tenir lloc els dies 22 i 23 de juliol de l'estiu passat. Més certeses: al contrari del que s'acostuma a pensar, el pop no és sinònim ni d'adotzenament creatiu, ni d'adolescents professionalitzats prematurament, ni en definitiva de mediocritat musical. Si més no, pel que es va poder escoltar a Arbúcies. El segon dia, dissabte, aquest cronista va constatar-hi unes quantes obvietats, com que ara es porten les ulleres de pasta petites, estretes i llargarudes, que Sisa és molt més bon creador que intèrpret, i que el pop català no és necessàriament pop en català. «La llengua no ha de ser cap problema» és una afirmació que signarien tots els que hi actuaren, des de Miqui Puig -cantant en castellà- a Antònia Font -només en català- o Mishima -que tant canten en català com en anglès-. Amb ells el català entra en règim paritari, dins una certa normalitat, en el món trilingüe de la música de consum. Però en aquest ús despolititzat i desacomplexat de les llengües hi ha dos passos endavant i un enrere. Cantant en català els grups no solen defensar cap ideologia concreta ni pretenen salvar res, sinó que ho fan perquè hi ha un mercat, que és el que fet i fet mana i manarà en el regne del pop. La temptació del canvi de llengua quan es va guanyant audiència és tan forta que algunes formacions, en previsió, ja comencen la seva trajectòria simultaniejant dues o tres llengües. És una manera d'estalviar-se maldecaps traumàtics com els que varen tenir Sopa de Cabra o Gossos en el seu pas al castellà. El català els procura un públic potser més reduït però més fidel; el castellà o l'anglès són com rocs llançats contra els vidres llunyans d'alguna discogràfica internacional.

No es pot demanar a ningú que sigui un heroi de la llengua, però l'actitud testimonial, valenta i polititzada d'artistes com els de la Nova Cançó o, sense anar tan enrere i dins l'ambient que ens ocupa, la posició de grups com Els Pets o Antònia Font, no deixa de ser un plus afegit que els honora. Per això els admiraré més que no pas a d'altres grups de músics professionals que simplement fan molt bé la seva feina tot cantant en qualsevol llengua, especialment la més rendible.

Josep Pujol i Coll

tava, és el que desprèn l'exposició «Girona. Crònica dels 30. Oci, esport i cultura». Aquesta mostra multidisciplinària ens permet fer un recorregut per les «dèries» i les «esperances» dels gironins en un oasi expansiu enmig de dues fases repressives (el règim de Primo de Rivera i l'esclat de l'aixecament contra la República), però també comprovar que aquelles dèries i esperances són una exposició dels anhels eterns que els homes i les dones hem buscat, busquem i buscarem en l'entreteniment. Ens n'adonem fent un repàs als cinc àmbits temàtics de l'exposició: els esports, la cultura, les catedrals de l'oci, l'efervescència musical i les fires i les festes. Setanta-cinc anys després, aquests són els pilars sobre els quals s'estructura el nostre oci. L'activitat de la dècada dels

30, a més, ens ha deixat llegats sense els quals no entendríem Girona i que l'exposició ens mostra en les seves beceroles: la fundació d'institucions com el Girona FC o el GEiEG, els Jocs Florals i la producció dels suplementes literaris, la consolidació de referents ciutadans com l'Albèniz i el Coliseo, la creació de Ràdio Girona o la instauració de la fira agrícola i comercial, entre altres. La mostra també ens apropa als primers escenaris d'algunes de les activitats capitals de l'entreteniment a la ciutat, com són les Fires (de les quals hi ha una filmació quan estaven ubicades davant de Correus), o una ballada de gegants a la plaça de braus, la festa del llibre a la Devesa, les competicions atlètiques a l'estadi de les Pedreres o el futbol a Vista Alegre.

El recorregut pels cinc àmbits ens fa evident que la necessitat de formar-se físicament i intel·lectualment, el reclam de la bellesa i l'interès per conèixer els nous canals de comunicació han estat clau en la relació dels gironins amb l'entreteniment i han obert les portes a l'associacionisme lúdic. Han estat, manllevant les paraules amb què Miquel de Palol defineix el Tarlà, una invitació «als qui viuen la grisor de cada dia a fer de tant en tant alguna cabriola».

Martí Ayats

Fira i Fòrum d'Indians, o la recuperació històrica

La decisió de recuperar i donar a conèixer la història d'aquelles persones que, especialment al llarg del segle XIX, varen emigrar de Begur per anar a fer fortuna a les Amèriques ha fet, d'aquest municipi baixempordanès, un possible model a seguir a l'hora de generar i desenvolupar propostes que fusionen amb algun encert turisme i cultura, com la I Fira d'Indians o el I Fòrum de Municipis Indians.

Cercar un element diferenciador del municipi per poder crear una proposta turística nova i engrescadora no va ser difícil per als organitzadors. La història de Begur he estat profundament lligada a l'onada migratòria del segle XIX a l'illa de Cuba. La pròpia història del poble i els vestigis tangibles d'un florent passat indià (especialment algunes cases fetes construir pels *americanos* o *indians*) presents encara avui a la localitat, són un patrimoni d'important valor cultural que, correctament utilitzat, s'ha convertit també en l'essència d'un interessant projecte turístic.

La Fira dels Indians, creada ara fa dos anys a Begur, amb l'explícit títol de *I Fira d'Indians. De Cuba a Begur. El retorn de l'indià* plantejava, ja en la seva gènesis, tres grans objectius: crear un centre d'interpretació i de documentació; potenciar la recerca històrica per obtenir més dades sobre aquesta etapa i aquest fet concret de la història; generar una sèrie d'activi-

tats destinades a promoure el municipi i a difondre el fenomen de la migració Begur-Cuba. Sota els auspicis de l'ajuntament de Begur i amb el patrocini de diferents institucions, la Fira va cloure la seva primera edició amb un gran èxit de públic: prop de 25.000 persones, segons els organitzadors, varen visitar Begur el

primer cap de setmana de setembre del 2004; un èxit que s'ha tornat a repetir aquest any.

Si bé la majoria dels visitants que s'han apropiat a Begur ho han fet atrets per la possibilitat de veure part de la vila convertida en una Cuba del segle XIX (o en una aproximació del que podia ser), les activitats culturals paral·leles han obtingut també, en les dues edicions, un important èxit de resultats. Els debats organitzats en la primera edició varen permetre assentar les bases del que ha estat aquest any el I Fòrum de Municipis Indians: una trobada, organitzada per l'Ajuntament i fomentada per l'historiador i arxiver Lluís Costa, que ha fet possible

II FIRA D'INDIANS

De Begur a Cuba La nostàlgia de l'indià

2, 3 i 4 de setembre de 2005